

Závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě ve věci postupu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy při přezkoumání výsledku maturitní zkoušky

---

A. Závěry šetření

V roce 2020 se na veřejného ochránce práv JUDr. Stanislava Křečka obrátil pan A. (dále jen „stěžovatel“), protože nesouhlasil s postupem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) při přezkoumání výsledku jedné z dílčích zkoušek společné části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu z německého jazyka ve zkušebních obdobích podzim 2019 a jaro 2020. Stěžovatel především ochránce požádal o prošetření postupu ministerstva.

Dne 3. srpna 2020 jsem vydala zprávu o šetření dle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv,¹ v níž jsem představila své závěry týkající se postupu ministerstva v uvedeném případě. Zjistila jsem, že se ministerstvo dopustilo následujících pochybení:

- (1) Ministerstvo porušilo ustanovení § 68 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu, když výroky svých rozhodnutí o žádostech stěžovatele o přezkum ve zkušebních obdobích podzim 2019 a jaro 2020 řádně neodůvodnilo.
- (2) Dle dostupných podkladů ministerstvo porušilo ustanovení § 3 ve spojení s ustanovením § 17 odst. 1 a § 50 odst. 1 správního řádu, když ve spisu neshromáždilo veškeré podklady, na jejichž základě by mohlo dostatečně zjistit stav věci, a o žádosti stěžovatele o přezkum ve zkušebním období podzim 2019 rozhodnout v souladu se zásadou materiální pravdy.
- (3) Konečně na základě dostupných skutečností ministerstvo porušilo ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, jež zakotvuje právo účastníka seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim a předpokládá odpovídající povinnost správního orgánu umožnit účastníku reálný výkon tohoto práva.

Se svou zprávou o šetření jsem seznámila ministra školství, mládeže a tělovýchovy Ing. Roberta Plagu, Ph.D. (dále také „ministr“), a požádala jej, aby se vyjádřil k uvedeným zjištěním a navrhl vhodná opatření k nápravě.

Připomínám, že v dané věci probíhá soudní řízení. Stěžovatel se v minulosti rozhodl proti vyzoomění ministerstva ze dne 12. července 2020 bránit prostřednictvím správní žaloby. Městský soud v dané věci rozhodl rozsudkem ze dne 17. března 2021, č. j. 14A 100/2020-30 (dále také „rozsudek ve věci stěžovatele“),² jímž zamítl žalobu stěžovatele.

---

1 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. března 2021, č. j. 14A 100/2020-30; dostupný z http://www.nssoud.cz/files/EVIDENCNI_LIST/2020/14A_100_2020_20_20210414154618_prevedeno.pdf.

V dubnu 2021 stěžovatel uplatnil kasační stížnost, avšak dle informací dostupných na webu infoSoud³ Nejvyšší správní soud ve věci prozatím nerozhodl.

B. Vyjádření úřadu

K uvedeným závěrům jsem obdržela vyjádření ministra ze září 2021. V následujících odstavcích si dovolím obsah tohoto vyjádření stručně shrnout.

B.1 Vyjádření ke zjištěním (1) a (2)

Úvodem ministr s odkazem na judikaturu správních soudů uvádí, že v řízení o žádosti o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky konané formou didaktického testu je nutné v otázkách, jejich řešení je nezbytné, aplikovat správní řád.⁴ Judikatura dle vyjádření ministra uznává speciálnost řízení o přezkumu didaktického testu, díky čemuž soud v rozhodnutí ve věci stěžovatele označil předmětné vyrozumění ministerstva za přezkoumatelné.

Dále ministr popisuje, jak ministerstvo při přezkoumání výsledku maturity postupuje. Dle jeho vyjádření ministerstvo velmi pečlivě vyhodnocuje námitky uplatněné v žádostech o přezkum. Pokud však žadatel po konání didaktického testu neuvede námitky do protokolu o konání maturitní zkoušky v učebně, tedy bezprostředně po zkoušce neproběhne okamžité navazující šetření (vč. dotazování ostatních maturujících žáků v učebně), jen obtížně lze s časovým odstupem zpětně posoudit, zda zkouška proběhla z hlediska podmínek jejího konání korektně. Ministerstvo vychází z dostupných protokolů, stanovisek osob pověřených organizací zkoušky, případně pokud tyto naznačují pochybení (je-li dán objektivní základ pro objektivní posouzení a přezkoumání námitek žadatele), vychází ministerstvo dále z výsledků ostatních žáků, jejich prohlášení, případně informací od pověřených zaměstnanců školy.

Ministr dále připomíná, že by ministerstvo mělo dbát především na to, aby podmínky pro konání didaktického testu byly rovné a spravedlivé, tedy zároveň nedocházelo k nedůvodnému zvýhodnění některých žáků. To, že žák podal námitky opožděně, podle ministra vyvolává podezření, že tak učinil účelově. Zpětné zjišťování případné chyby či kvality zvukového nosiče by nemuselo odpovídat zásadě ekonomie řízení a proporcionality. Stěžovatel měl možnost (respektive povinnost) uplatnit námitky ihned na místě, tedy ve chvíli, kdy by je bylo bezprostředně možné snadno posoudit, avšak tak ze své vůle neučinil, ač byl o této možnosti a důsledcích jejího nevyužití předem informován zadavatelem v souladu s pokyny pro zadavatele. S delší časovou prodlevou již většinu externích vlivů nelze spolehlivě posuzovat.

Konečně mě ministr ujišťuje, že ministerstvo na základě předchozích závěrů ochránce odůvodňování vyrozumění o přezkumu didaktického testu zásadně rozšířilo a označené námitky vypořádává. Nad rámec posouzení námitek však ministerstvo ve svých

---

³ Viz 14A 100/2020, infoSoud: informace k průběhu řízení. *eJustice* [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 2008 [cit. 25. 11. 2021]; dostupné z <https://bit.ly/3D7wlf2>.

⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

vyrozuměních uvádí i obecné informace o posouzení testu, aby bylo žadatelům o přezkum zřejmé, že se zabývalo kvalitou celého testování v konkrétním případě.

B.2 Vyjádření ke zjištění (3)

Ministr uvedl, že ministerstvo nesouhlasí s tím, že by mělo v každé řešené věci vyzývat žadatele k vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí. V souladu s ustanovením § 82 odst. 4 školského zákona⁵ má totiž žadatel možnost nahlédnout do všech materiálů, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku zkoušky ve škole, dále jsou některé podklady zveřejněny na webu a o zaslání dalších si žák může požádat prostřednictvím výsledkového portálu žáka. Řízení o přezkumu maturity není běžným správním řízením, je značně specifické, vyzývání každého z žadatelů k vyjádření se k podkladům není nezbytnou náležitostí řízení, jíž navíc v praxi brání krátké lhůty, jež školský zákon stanoví ministerstvu k vyrozumění žadatele o výsledku přezkumu.

Dle názoru ministerstva již dnes žadatel získává informaci, že ve škole může nahlédnout do klíčových podkladů. Plyne jednak z úpravy ve školském zákoně, ale i z textu publikovaného na webových stránkách ministerstva.⁶ Ministerstvo se však nebrání tomu informaci více zpřístupnit a za tímto účelem navrhuje do pokynů pro zadavatele v učebně (mezi jiné skutečnosti, s nimiž je zadavatel povinen žáky v učebně seznámit) obsáhnout tuto informaci:

„Žák má právo nahlédnout do veškeré dokumentace týkající se výsledků a průběhu jeho maturitní zkoušky u ředitele školy, ve které konal příslušnou zkoušku, případně se může zaregistrovat na výsledkovém portálu žáka, prostřednictvím kterého lze získat ohodnocený záznamový arch a další podklady.“

Tuto úpravu by ministerstvo dle vyjádření ministra mohlo být schopno provést nejdříve k jarnímu zkušebnímu období v roce 2022.

C. Závěrečné hodnocení

S ohledem na to, že ministr nenavrhл opatření k nápravě v návaznosti na dvě ze tří mých zjištění, vydávám závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Součástí stanoviska je i můj návrh konkrétních opatření k nápravě.

Trvám na svém předchozím závěru, že ministerstvo v rozebírané věci porušilo ustanovení § 68 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu, když výroky svých rozhodnutí o žádostech stěžovatele o přezkum ve zkušebních obdobích podzim 2019 a jaro 2020 řádně neodůvodnilo. Především nebylo jádro odůvodnění zcela přiléhavé a konkretizované vzhledem k námitkám, jež stěžovatel uplatnil ve svých žádostech (kapitola C.1).

---

5 Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6 Ministr v tomto kontextu odkazuje na internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, konkrétně rubriku dostupnou pod tímto odkazem: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani>.

I nadále se jeví, že ministerstvo porušilo ustanovení § 3 ve spojení s ustanovením § 17 odst. 1 a § 50 odst. 1 správního řádu, když ve spisu neshromáždilo veškeré podklady, na jejichž základě by mohlo dostatečně zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a o konkrétních námitkách stěžovatele v rámci přezkumu ve zkušebním období podzim 2019 řádně a odůvodněně rozhodnout (kapitola C.2).

Souhlasím s řešením, jež ministerstvo navrhuje za účelem lepšího zpřístupnění informace, že se žák ve škole může seznámit s důležitými dokumenty, jež se týkají průběhu maturitní zkoušky a mohou být zároveň podklady pro rozhodnutí o jeho žádosti o přezkum maturity. Navržené opatření k nápravě tedy akceptuji. Záměr ministerstva však pro úplnost navrhuji stručně doplnit (kapitola C.3).

C.1 Vyrozumění ministerstva o žádosti o přezkum a jeho odůvodnění

V rámci stejnojmenné kapitoly předcházející zprávy o šetření jsem uzavřela, že ministerstvo porušilo ustanovení § 68 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu, když výroky svých rozhodnutí o žádostech stěžovatele o přezkum ve zkušebních obdobích podzim 2019 a jaro 2020 řádně neodůvodnilo. Zabývala jsem se zde tedy tím, jakým způsobem ministerstvo v konkrétním případě přezkumu maturitní zkoušky odůvodnilo své vyrozumění, jež má charakter správního rozhodnutí, a došla jsem k závěru, že tak neučinilo dostatečně. Jsem tak ve shodě s názorem příslušného soudu, který v rozsudku ve věci stěžovatele uvedl, že konkrétní vyrozumění ministerstva je pro své odůvodnění na hraně přezkoumatelnosti, přičemž by ministerstvo udělalo lépe, pokud by reagovalo na konkrétní námitky stěžovatele uvedené v žádosti o přezkum. Tuto, ani žádnou jinou pasáž zprávy, jsem naopak neuzavřela žádným tvrzením v tom smyslu, že ministerstvo mělo být v konkrétním případě povinno námitky stěžovatele přezkoumávat nad rámec vyhodnocení informací vyplývajících z protokolů či další podkladové dokumentace. Neuvedla jsem ani to, že ministerstvo mělo žádosti stěžovatele vyhovět či jej snad mělo zvýhodnit nad ostatními žáky, kteří skládali maturitní zkoušku spolu s ním. Na související obsáhlé pasáži vyjádření ministra tak v tuto chvíli necítím potřebu blíže reagovat.

I nadále jsem přesvědčena o tom, že na odůvodnění vyrozumění ministerstva dopadá právní úprava obsažená v ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, kde jsou stanoveny jednotlivé náležitosti odůvodnění správního rozhodnutí. Rovněž stále trvám na tom, že požadavek na náležité odůvodnění rozhodnutí je projevem zásady legitimního očekávání, respektive předvídatelnosti správního rozhodnutí, jež je vyjádřena v ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu. To vše konstatuji s vědomím toho, že řízení o přezkumu didaktického testu je řízením co do své povahy velmi speciálním a že vyrozumění ministerstva navazující na žádost stěžovatele o přezkum shledal soud v konkrétním případě (ještě) přezkoumatelným.

K mým námitkám směřujícím k otázce kvality odůvodnění předmětného vyrozumění ministr ve svém vyjádření uvedl v podstatě jen to, že ministerstvo posuzuje konkrétní námitky obsažené v žádostech o přezkum velmi pečlivě a na základě předchozích závěrů veřejného ochránce práv odůvodňování vyrozumění o přezkumu didaktického testu zásadně rozšířilo, přičemž označené námitky vypořádává. Zároveň ministr uvedl, že ministerstvo nad rámec posouzení námitek ve vyrozumění uvádí i obecné informace o posouzení testu, aby bylo žadatelům zřejmé, že se zabývalo kvalitou celého testování v konkrétním případě.

Již ve své zprávě o šetření jsem uvedla, že opakující se obecné části vyrozumění vzhledem ke kontextu nepovažuji za problematické. Avšak **jádro odůvodnění by mělo být přiléhavé a individualizované vzhledem k námitkám žadatele, tím spíše v situaci, kdy na příslušném formuláři zaznačí, že uplatňuje k výsledku didaktického testu konkrétní námitky, které následně vlastními slovy v rámci souvislého písemného projevu specifikuje.**

V konkrétním případě se v rámci **jádra odůvodnění** mělo ministerstvo vypořádat především s tím, z jakých konkrétních důvodů jsou jednotlivé námitky stěžovatele týkající se nahrávky k poslechovému subtestu (respektive její reprodukce) v souvislosti s jeho neúspěchem u zkoušky relevantní, či nikoli. Ač ministerstvo v obou vyrozuměních uvádí, že nahrávka byla pořízena v profesionálním nahrávacím studiu a řádně validována k tomu zřízenou komisí, jde pouze o jednu dílčí informaci z mnoha, jež mohou v kontextu konkrétní situace činit žádost stěžovatele nedůvodnou. To ostatně vnímá i sám ministr, když zmiňuje nejruznější externí příčiny, jež mohou (mimo samotnou kvalitu nahrávky) do poslechové zkoušky nepříznivě zasáhnout, a zároveň uvádí, jak se s nimi ministerstvo vypořádává. Dle jeho tvrzení ministerstvo vychází z dostupných protokolů a stanovisek osob pověřených organizací zkoušky, a pokud tyto naznačují pochybení (je dán objektivní základ pro objektivní posouzení a přezkoumání námitky žadatele), vychází ministerstvo z výsledků ostatních žáků, jejich prohlášení, případně informací od pověřených zaměstnanců školy. Tento myšlenkový postup a související úvahy ministerstva se však žádným způsobem neodrážejí v odůvodnění konkrétních vyrozumění navazujících na žádosti stěžovatele.

Ministerstvo je toho názoru, že povinností žáka je nahlásit problém bezprostředně po konání zkoušky do protokolu o průběhu zkoušky v učebně, o čemž je dle pokynů ministerstva opakovaně poučen. S tím nemohu než souhlasit. Zároveň se mi jeví jako logické, že pokud tak žák neučiní, tedy okamžitě neproběhne navazující šetření, může být s větším časovým odstupem neekonomické, či dokonce nemožné posoudit, jak zkouška na místě proběhla, případně zda do ní nepříznivě nezasáhly některé z externích vlivů (chyba nosiče, špatné parametry nosiče, ruch v okolí apod.). Tyto skutečnosti se však měl stěžovatel dozvědět, a to právě v rámci odůvodnění vyrozumění, jež navazovala na jeho žádosti o přezkoumání, poněvadž jsou vzhledem k jeho námitkám zcela klíčové. Především absence těchto informací dle mého zapříčiňuje nedostatek v odůvodnění ministerstva.

Budu-li nyní konkrétnější, na základě dostupných skutkových zjištění se domnívám, že **jádro odůvodnění vyrozumění (jež má splňovat zákonné náležitosti správního rozhodnutí) mělo v rozebíraném případě zahrnovat alespoň ve stručné podobě následující:**

- informaci, na základě kterých konkrétních podkladů ministerstvo námitky stěžovatele přezkoumalo a jak se s těmito podklady vypořádalo,
- úvahy, jež ministerstvo vedly k závěru, že kvalita konkrétní nahrávky (ať už celé nahrávky, či konkrétních pasáží, k nimž směřovaly námitky stěžovatele) byla v nejlepším pořádku (zde se jeví jako přiléhavé argumenty týkající se způsobu pořízení nahrávky a její validace k použití coby součásti zadání poslechového subtestu),
- informaci, že ministerstvo zvažovalo i externí příčiny namítané nesrozumitelnosti nahrávky (příčiny mimo kvalitu nahrávky), spolu s informací, že související námitky stěžovatele již není dost dobře možné pro nedodržení předpokládané procedury z jeho strany s výrazným časovým odstupem prověřit, včetně stručného zdůvodnění

a shrnutí procedury, již měl stěžovatel bezprostředně po konání zkoušky využít, bránily-li mu okolnosti nahrávce porozumět,

- stručné shrnutí, proč vše uvedené v souhrnu vede k závěru, který je uveden ve výroku rozhodnutí, tedy že ministerstvo shledává žádost stěžovatele nedůvodnou.

Pokud by bylo uvedené v odůvodnění vyrozumění obsaženo, stěžovatel by se dozvěděl, co vyplývá z hodnocení jednotlivých podkladových dokumentů, čím konkrétně se ministerstvo v návaznosti na jeho námitky zabývalo a proč o jeho stížnosti rozhodlo takovým způsobem, jakým rozhodlo. Zároveň by se dozvěděl, kde on sám v procesu bezprostředně následujícím odevzdání vyplněného záznamového archu (navzdory poučení) chyboval, tedy by se mohl ze svých chyb poučit. Konečně by se mu v takovém případě vyrozumění ministerstva nemuselo jevit jako šablonovité a budit v něm dojem, že je vypracované toliko pro forma, tedy aniž by se ministerstvo jeho námitkami skutečně zabývalo.

V souladu s výše uvedeným mi nyní nezbývá, než trvat na svém předchozím závěru, že **ministerstvo v rozebírané věci porušilo ustanovení § 68 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu, když výroky svých rozhodnutí o žádostech stěžovatele o přezkum ve zkušebních obdobích podzim 2019 a jaro 2020 řádně neodůvodnilo. Především nebylo jádro odůvodnění zcela přiléhavé a konkretizované vzhledem k námitkám, jež stěžovatel uplatnil ve svých žádostech.**

Závěrem podotýkám, že obdobně konkrétní jádra odůvodnění se z hlediska ekonomie řízení jeví dle mého mínění jako nezbytné skutečně jen tam, kde žadatel ve své žádosti vyjeví konkrétní námitky k obsahu či podmínkám konání zkoušky. Jen tyto konkretizované odůvodnění v nastíněném duchu vyžadují.

C.2 Zjištění skutkového stavu a podklady pro rozhodnutí

V kapitole C.2 předcházející zprávy o šetření jsem se zabývala tím, zda ministerstvo při posuzování žádostí stěžovatele o přezkum maturity nakládalo s dokumenty klíčovými pro zhodnocení věci jako s podklady pro vydání rozhodnutí, respektive zda se tak alespoň jevilo dle spisové dokumentace ministerstva. Nemám mnoho jiných efektivních možností, jak odpovědně prošetřit postup úřadu ve věci, než prostřednictvím seznámení se s kompletní spisovou dokumentací, o jejíž zprostředkování úřad požádám.⁷ Uzavřela jsem, že dle dostupných podkladů ministerstvo porušilo ustanovení § 3 ve spojení s ustanovením § 17 odst. 1 a § 50 odst. 1 správního řádu, když ve spisu neshromáždilo veškeré podklady, na jejichž základě by mohlo dostatečně zjistit stav věci, a o žádosti stěžovatele o přezkum ve zkušebním období podzim 2019 rozhodnout v souladu se zásadou materiální pravdy.

Související právní pravidla jsem již shrnula ve své zprávě. Stručně tedy opakuji, že podklady pro vydání rozhodnutí zásadně opatřuje správní orgán,⁸ který zároveň v každé věci zakládá

⁷ K čemuž mě opravňuje ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) zákona o veřejném ochránce práv. Úřady jsou potom povinny na mou žádost spisy a jiné písemnosti předložit.

⁸ Ustanovení § 50 odst. 1 a 2 správního řádu.

spis.⁹ Vedení správního spisu není samoúčelné, naopak je z praktických důvodů velmi důležité. Jednak může účastník řízení do spisu nahlížet, činit z něj výpisy a kopie, a jednak tímto prostřednictvím realizovat své právo vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Předpokládám, že kdyby měl žadatel aktivní zájem nahlédnout do spisu vedeného ministerstvem v jeho věci, jistě mu to nebude odepřeno. Míním tak mimo jiné i v kontextu ustanovení § 82 odst. 4 školského zákona, které ministr ve svém vyjádření opakovaně zmiňoval.¹⁰ Pokud by žadatel do spisu nahlédl, měl by z něj jistě seznat, na základě jakých podkladů bude (případně byla) jeho věc rozhodnuta a co je jejich obsahem. Zadruhé, i pro kontrolní orgán či soud bude v případě přezkumu postupu ministerstva důležité, aby v předloženém spisu našel veškeré podklady pro vydání rozhodnutí ve věci, mohl se s nimi řádně seznámit a zhodnotit je. Konečně je správní orgán povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.¹¹ Tato stěžejní obecná zásada, jež se lne celou rozsáhlou oblastí veřejného práva, jistě platí i pro případ správního rozhodování ve věcech přezkumu maturitní zkoušky (i přes jeho specifčnost), přičemž bude ovlivňovat rozsah podkladů, které má správní orgán opatřit, tedy i rozsah podkladů, jež by měly být ideálně součástí související spisové dokumentace.

Nejeví se mi, že by se ministr v zaslaném vyjádření k tomuto aspektu věci blíže vyjádřil. I přes to mě však neinformoval o tom, že by můj závěr akceptoval, případně že by v návaznosti na můj závěr přijal konkrétní opatření k nápravě.

Nad rámec hodnocení, jež jsem obsáhla do předcházející zprávy, bych ráda k rozebíranému bodu uvedla následující, přičemž se v souladu se svými závěry budu věnovat přezkumu ve zkušebním období podzim 2019, kde ve sledovaném ohledu spatřuji nedostatky. Mělo-li se ministerstvo v konkrétní záležitosti vypořádat s tím, zda jsou námítky stěžovatele ohledně nesrozumitelnosti nahrávky důvodné (v úvahu připadá vyjádření se ke kvalitě konkrétní nahrávky, ale i možným externím vlivům její nesrozumitelnosti vč. toho, zda stěžovatel dodržel bezprostředně po odevzdání vyplněného záznamového archu předpokládanou proceduru), mělo vycházet z některých podkladů, z nichž následně vycházelo při přezkumu ve zkušebním období jaro 2020.¹² Spisovou dokumentaci, kterou jsem dostala k dispozici, jsem považovala za kompletní. O kompletní dokumentaci jsem totiž výslovně žádala. Ve srovnání s dokumentací, již ministerstvo zahrnuje do spisu vedeného ohledně řízení o přezkumu v návaznosti na žádost stěžovatele z období jaro 2020 (obsahující beze zbytku veškeré související podklady a jeví se jako kompletní), však nebyly v případě období podzim 2019 součástí klíčové validační posudky a protokoly o průběhu zkoušky. Není tak jisté ani dost dobře ověřitelné, zda z těchto podkladů ministerstvo vycházelo, či nikoli, tedy zda skutečně zjišťovalo stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Potom ani na základě prostudování vyjádření ministra tyto obavy nepovažuji za rozptýlené. Otázkou také stále zůstává, co vše by stěžovatel dostal k dispozici, projevil-li by zájem nahlédnout do spisu. Pokud pouze to, co jsem já obdržela jakožto kompletní spisovou dokumentaci

9 Tamtéž, § 17 odst. 1.

10 „Každý má právo nahlédnout do všech materiálů týkajících se jeho osoby, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku zkoušky.“

11 Ustanovení § 3 správního řádu.

12 Soud v rozsudku ve věci stěžovatele mj. uvedl, že v rámci řízení o přezkumu maturity stěžovatele ve zkušebním období jaro 2020 ministerstvo zjistilo stav věci zcela dostatečně.

(což se přirozeně nabízí), nemohu to vzhledem ke kontextu případu považovat za dostatečné.

I nadále se tedy jeví, že **ministerstvo porušilo ustanovení § 3 ve spojení s ustanovením § 17 odst. 1 a § 50 odst. 1 správního řádu, když ve spisu neshromáždilo veškeré podklady, na jejichž základě by mohlo dostatečně zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a o konkrétních námitkách stěžovatele v rámci přezkumu ve zkušebním období podzim 2019 řádně a odůvodněně rozhodnout.**

Za ideální řešení považuji vzhledem k výše uvedenému **veškeré klíčové podklady, jež jsou nezbytné pro úplné posouzení konkrétního případu, vést jakožto součást související spisové dokumentace.** V takovém případě se prostor pro pochybnosti ohledně úplnosti posouzení, rozsahu opatřených podkladů rozhodnutí a jejich dostupnosti pro případ, projevil-li by žadatel aktivní zájem do podkladů reflektovaných ministerstvem v jeho věci nahlédnout, snižuje až k minimu. Spis, který ministerstvo vedlo ohledně řízení o přezkumu v návaznosti na žádost stěžovatele z období jaro 2020, považuji za vzor hodný následování.

Za akceptovatelné bych považovala i jiné řešení, které se sice výše představené interpretaci právních pravidel částečně vymyká, avšak rovněž směřuje ke kýženému praktickému cíli. To by mohlo spočívat v tom, že **ministerstvo sice některé důležité podklady bude evidovat mimo spis (typicky elektronicky), avšak se v rámci jádra odůvodnění svých rozhodnutí k těmto podkladům výslovně přihlásí, odkáže na jejich umístění a na vyžádání i tyto pro danou kauzu důležité podklady zpřístupní, ať již žadateli, tak i ochránci či jeho zástupkyni.**

Konečně by **měl být zvolený postup jednotný.** Pokud tedy požádám o podklady ve věci přezkumu maturity konkrétního žadatele ve dvou zkušebních obdobích, měla bych pro obě období obdržet vše, co je relevantní, a to ve formě, jež je srovnatelná.

C.3 Možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim

Ve stejnojmenné kapitole předcházející zprávy jsem uzavřela, že ministerstvo porušilo ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, jež zakotvuje právo účastníka seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim a předpokládá odpovídající povinnost správního orgánu umožnit účastníku reálný výkon tohoto práva. Tento závěr jsem směřovala především k té pasáži, kde jsem na základě skutkových zjištění konstatovala, že stěžovatel dle mého názoru nebyl dostatečným způsobem informován o tom, že může ve škole nahlédnout do originálu záznamového archu, prezenční listiny a protokolů o průběhu zkoušky, případně kdy a za jakých podmínek, ač tuto možnost zřejmě reálně měl.¹³ Poněvadž ministerstvo ze zákona odpovídá za metodické řízení průběhu společné části maturitní zkoušky a zároveň by mělo dát účastníku řízení reálnou možnost, aby se mohl seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí, jsem toho názoru, že by i tuto klíčovou záležitost mělo (jak činí i v případě jiných organizačních záležitostí týkajících se průběhu maturitní zkoušky) metodicky ošetřit.

¹³ A to především v souvislosti s ustanovením § 82 odst. 4 školského zákona, jak ministr uvádí ve svém vyjádření.

Co se týče zaslání výzev k vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí jednotlivým žadatelům, považuji tuto otázku již za dostatečně prodiskutovanou v rámci intenzivního dialogu mezi ministerstvem a veřejným ochráncem práv, jenž probíhal v minulých letech. Na související pasáže vyjádření ministra tak již necítím potřebu blíže reagovat.

Konečně jsem si vědoma veškerých možností, s jejichž využitím se může žák online formou seznámit s některými klíčovými dokumenty, a velmi je oceňuji. Vezmu-li v potaz možnost nahlédnout do zkušební dokumentace ve škole, obsah výsledkového portálu žáka a přístupnost dokumentů zveřejňovaných online na webu příslušných institucí, jeví se mi, že **žák má skutečně možnost nahlédnout do nejdůležitějších podkladů, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku zkoušky, aniž by nevyhnutelně musel žádat ministerstvo o možnost nahlédnout do veškeré dokumentace, kterou v souvislosti s jeho kauzou vede.** I přesto bych byla velmi nerada, kdyby ho ministerstvo ve využití této možnosti krátilo, například tím, že mu veškeré důležité podklady nezpřístupní v souhrnu, i když o to projeví aktivní zájem (k tomu mj. směřuji v kapitole C.2 tohoto stanoviska).

Ministr ve svém vyjádření projevils zájem lépe zpřístupnit informaci o tom, že se může žák ve škole seznámit s některými důležitými dokumenty, jež se týkají průběhu maturitní zkoušky a mohou být zároveň podklady pro rozhodnutí o jeho žádosti o její přezkum. Za tímto účelem ministerstvo navrhuje do pokynů pro zadavatele (mezi další skutečnosti, s nimiž je zadavatel zkoušky povinen žáky v učebně seznámit) zařadit nový odstavec, který doslovně cituji výše.

S tímto řešením souhlasím, velmi je vítám a považuji je za adekvátní opatření k nápravě zjištěného pochybení. Sama jsem možnost úpravy pokynů pro zadavatele ve své zprávě zmínila ve snaze lépe informovat žáky o tom, že mohou ve škole nahlédnout do výše vypočtených podkladů, případně kdy (v jaké lhůtě) a za jakých podmínek tak mohou učinit.

Ještě by tak snad mohla být v této souvislosti do pokynů pro zadavatele doplněna **informace o lhůtě či podmínkách k nahlížení ve škole.** Pokud tyto budou ponechány na rozhodnutí ředitele konkrétní školy, postačila by informace, že je právě on tím, kdo stanoví bližší podmínky nahlížení a na dotaz je žáku sdělí. Zároveň by bylo pro úplnost vhodné také doplnit **informaci o tom, že mimo podkladů dostupných prezenčně u ředitele školy a online ve výsledkovém portálu žáka jsou validační posudky, klíče správných řešení, katalogy požadavků a kritéria hodnocení dostupná online na webu, včetně stručného popisu, kde je lze nalézt** (na stránkách ministerstva, Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání aj.). Pokud by ministerstvu v takovém doplnění bránily zásadní objektivní okolnosti, považovala bych za přijatelnou i doslovnou realizaci výše uvedeného návrhu ministra.

D. Opatření k nápravě

V souladu s ustanovením § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv ministru školství, mládeže a tělovýchovy navrhuji, aby ministerstvo:

- (A) Rozhodnutí o žádostech o přezkum, v nichž žadatel vyjadřuje konkrétní námitky, pečlivěji odůvodňovalo v souladu s principy obsaženými v kapitole C.1 tohoto stanoviska.

- (B) Veškeré klíčové podklady, jež jsou nezbytné pro úplné posouzení konkrétního případu, vedlo jakožto součást související spisové dokumentace. Akceptovat lze i vedení některých z nich mimo spis, avšak za předpokladu, že se ve svých rozhodnutích k těmto podkladům výslovně přihlásí, odkáže na jejich umístění a na vyžádání i tyto podklady zpřístupní ať již žadateli, tak i ochránci či jeho zástupkyni.
- (C) Ke zkušebnímu období jaro 2022 (nejpozději pak ke zkušebnímu období podzim 2022) do pokynů pro zadavatele obsáhlo informaci, kde se žák může seznámit s důležitými dokumenty, jež se týkají průběhu maturitní zkoušky a mohou být zároveň podklady pro rozhodnutí o jeho žádosti o přezkum maturity.

Závěrečné stanovisko zasílám ministru školství, mládeže a tělovýchovy Ing. Robertu Plagovi, Ph.D., a žádám jej, aby mi dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv sdělil, zda navržená opatření k nápravě provedl. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě **30 dnů od doručení stanoviska**. Stanovisko zasílám také stěžovateli.

Pokud ministr nepřijme navržená opatření k nápravě nebo provedená opatření nebudou považovat za dostatečná, dle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv vyrozumím vládu a o svých zjištěních mohu informovat veřejnost.

Brno 15. prosince 2021

Mgr. Monika Šimůnková v. r.
zástupkyně veřejného ochránce práv
(stanovisko je opatřeno elektronickým podpisem)